

raport z badania dostępności architektonicznej

PARK KULTURY W BYDGOSZCZY
Młyny Rothera - teren zewnętrzny

ul. Mennica 10, 85-112 Bydgoszcz

Warszawa 2021

Szanowni Państwo,

Przekazujemy na Państwa ręce Raport z badania dotyczącego dostępności dla wszystkich użytkowników i użytkowniczek (w tym osób z niepełnosprawnością, seniorów i senierek, rodziców i opiekunów z małymi dziećmi) otoczenia Parku Kultury w Bydgoszczy. Niniejszy raport jest wynikiem wizyty sprawdzającej dostępność (audytu dostępności) przestrzeni pod kątem różnorodnych potrzeb wszystkich użytkowników. Dziękując za współpracę, chcielibyśmy przekazać kilka słów komentarza do opracowania.

Dostępność dla osób z różnymi niepełnosprawnościami to proces, a wszystkie zmiany na lepsze traktujemy jako część większej całości. Wierzymy, że budowanie dostępności zaczyna się od świadomości różnorodności użytkowników – stąd duży nacisk położony w niniejszym opracowaniu na zagadnienia związane z potrzebami poszczególnych grup.

Stała współpraca z organizacjami pozarządowymi i włączanie głównych zainteresowanych w proces zmian budują świadomość i motywują do działania. Zdajemy sobie sprawę, że nie wszystkie rekomendacje i wytyczne, opisane w Raporcie jako konieczne czy zalecane, możliwe są do wdrożenia od razu. Realizacja niektórych z nich może trwać miesiącami lub latami. Co więcej – mamy świadomość, że część spośród nich nie leży bezpośrednio w gestii Parku Kultury w Bydgoszczy. Mimo wszystko wierzymy jednak, że pełna informacja o poziomie dostępności jest cenna dla wszystkich zainteresowanych, pokazuje bowiem, że proces jej budowania trwa, a realne działania z nim związane muszą zostać zaplanowane i rozłożone w czasie. Prosimy, by wzięli to Państwo pod uwagę podczas zapoznawania się z poniższym opracowaniem.

Fundacja Polska Bez Barrier

Spis treści

SPIS TREŚCI	3
WSTĘP.....	4
CELE OPRACOWANIA.....	4
OPIS METODOLOGII PROWADZONYCH BADAŃ	4
PODSTAWA OPRACOWANIA	5
WYGLĄD RAPORTU I JEGO DOSTĘPNOŚĆ.....	6
CHARAKTERYSTYKA STANU ISTNIEJĄCEGO I WYTYCZNE DLA POPRAWY DOSTĘPNOŚCI ARCHITEKTONICZNEJ OTOCZENIA MŁYNÓW ROTHERA	7
1. KOMUNIKACJA PRYWATNA – MIEJSCE POSTOJOWE DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ (MP) .	7
2. STREFA DOJŚCIA DO BUDYNKÓW	8
2.1. Dojście od strony wejścia głównego.....	8
2.2. Dojście od strony tarasu / skweru.....	9
3. KOMUNIKACJA PIONOWA – POKONYWANIE ZMIAN WYSOKOŚCI.....	10
3.1. Wejście na taras (od strony wjazdu do garażu).....	10
3.2. Schody wzdłuż Spichrza Zbożowego.....	12
3.3. Zejście do toalet (na p.-1).....	15
3.4. Schody – fontanna SZ-06.....	16
4. TARAS	17
5. KAWIARNIA	18
5.1. Strefy wejściowe do budynku	18
5.2. Wnętrza.....	19
6. ŁAZIENKI	20
6.1. Strefa dojścia.....	20
6.2. Budynek	21
7. STREFA PRZEJŚCIA W KIERUNKU PRYZYSTANI BYDGOSZCZ.....	21
7.1. Ciąg pieszy.....	21
7.2. Schody	22
ZAŁĄCZNIK – WYTYCZNE DLA DOSTĘPNYCH MIEJSC POSTOJOWYCH.....	23
MATERIAŁY REFERENCYJNE	26
PRZEPISY I NORMY	26
STANDARDY I WYTYCZNE OGÓLNOKRAJOWE I MIEJSKIE.....	26
PUBLIKACJE TEMATYCZNE	27

Wstęp

Cele opracowania

Celem opracowania jest dostarczenie możliwie pełnej informacji, dotyczącej stanu istniejącego dostępności architektonicznej (w tym – istniejących barier i ograniczeń) otoczenia Parku Kultury w Bydgoszczy: Młynów Rothera.

Opracowanie zawiera zarówno charakterystykę istniejącego poziomu dostępności dla wszystkich użytkowników i użytkowników (w tym osób z niepełnosprawnością), w szczególności analizę barier architektoniczno-infrastrukturalnych, jak również propozycje ich likwidacji oraz zalecenia dla stworzenia w pełni dostępnych przestrzeni.

Raport ma na celu zwrócenie uwagi na konieczne i zalecane do wdrożenia, z uwagi na potrzebę zapewnienia powszechnej dostępności, zmiany lub usprawnienia w tkance architektonicznej / urbanistycznej przestrzeni. Propozycje likwidacji istniejących barier nie obejmują opracowań architektonicznych w formie projektów szczegółowych – przedstawiony raport ma charakter ogólny i w dużej mierze opisowy, a poszczególne rozwiązania każdorazowo należy rozpatrywać indywidualnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej.

Opis metodologii prowadzonych badań

W ramach działań obejmujących badanie dostępności przestrzeni, przeprowadzonego pod kątem architektoniczno-infrastrukturalnym opracowano:

1. charakterystykę stanu istniejącego, w tym barier architektoniczno-infrastrukturalnych, obejmującą:
 - dokumentację fotograficzną / rysunkową,
 - analizę poszczególnych barier wraz z określeniem powodowanych przez nie utrudnień dla użytkowników i użytkowników z niepełnosprawnością, seniorów, dzieci i ich opiekunów;
2. ogólne i szczegółowe wytyczne dla usunięcia istniejących barier architektoniczno-infrastrukturalnych oraz zalecenia dla stworzenia w pełni dostępnych przestrzeni: stworzono dokumentację tekstową / rysunkową / materiały referencyjne, mające na celu zwiększenie dostępności najbliższego otoczenia budynków Młyna i Spichrzy dla użytkowników i użytkowników o różnych potrzebach, zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego,

Przedstawiona w opracowaniu charakterystyka barier architektoniczno-infrastrukturalnych odwołuje się do zasad powszechnej dostępności, oparta została na podstawowych możliwościach i ograniczeniach ich potencjalnych użytkowników.

Pod uwagę wzięte zostały:

1. możliwości i ograniczenia fizyczne użytkowników przestrzeni, w tym: trudności w chodzeniu, zaburzenia balansowania, zaburzenia chwytania, wątpliwość i słabość ruchów, trudności w podnoszeniu, trudności w sięganiu, trudności w mówieniu;
2. możliwości i ograniczenia sensoryczne użytkowników przestrzeni, w tym: zaburzenia wzroku, zaburzenia słuchu, zaburzenia dotyku;

3. możliwości i ograniczenia psychiczne i intelektualne użytkowników przestrzeni, w tym: ograniczenia poznawcze, ograniczenia interpretacyjne, zaburzenia uczenia się, zaburzenia zapamiętywania.

Podczas wykonywania badania dostępności architektonicznej przeanalizowane zostały przede wszystkim:

- najbliższe otoczenie budynków Młyna i Spichrzy, w tym możliwość komunikacji z parkingami i najbliższymi ciągami pieszymi,
 - komunikacja pozioma i pionowa w najbliższym otoczeniu budynków, w tym również konieczność pokonywania zmian poziomów,
 - dostępność poszczególnych przestrzeni,
 - analiza materiałów wykończeniowych,
 - wyposażenie i oświetlenie przestrzeni,
- a także wszystkie inne elementy mogące mieć wpływ na dostępność obszaru opracowania.

Podstawa opracowania

Podstawą dla wykonania analizy stanu istniejącego oraz sformułowania wytycznych dla zwiększenia poziomu dostępności, zawartych w Raporcie, stały się:

- **wizja lokalna** przeprowadzona w dniu 06.07.2021 roku;
- dokumentacja fotograficzna i opisowa obiektów i najbliższego otoczenia wykonana w trakcie wizji lokalnej,
- dokumentacja projektowa budynków i najbliższego otoczenia (dostępna na stronie internetowej https://bip.um.bydgoszcz.pl/zamowienia-publiczne/zamowienia-publiczne-o-wartosci-powyzej-30000-euro/WZP_271_44_2017_E.aspx).

Podstawą do oceny obiektu pod kątem dostępności architektonicznej były w głównej mierze:

- **Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami** (Dz.U. 2019 poz. 1696) – w szczególności art. 6, ust. 1, określający minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności w zakresie dostępności architektonicznej:
 - a. zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
 - b. instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
 - c. zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
 - d. zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426, 568 i 875),
 - e. zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób;

- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. 1994 nr 89 poz. 414 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2002 nr 75 poz. 690 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach, zał. 3. Szczegółowe warunki techniczne dla sygnałów drogowych i warunki ich umieszczania na drogach (Dz.U. 2015 poz. 1314);
- Norma ISO 21542:2011 Building construction – Accessibility and usability of the building Environment;
- Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa: Standardy dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami uwzględniając koncepcję uniwersalnego projektowania – poradnik;
- *Model dostępnej szkoły* – materiał przygotowany w ramach projektu „Opracowanie instrumentów do prowadzenia diagnozy psychologiczno-pedagogicznej”, realizowanego w ramach osi priorytetowej II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działania: 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty. Projekt dofinansowany z Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego;
- K. Kowalski: *Włącznik – projektowanie bez barier*, Fundacja Integracja.

Wygląd raportu i jego dostępność

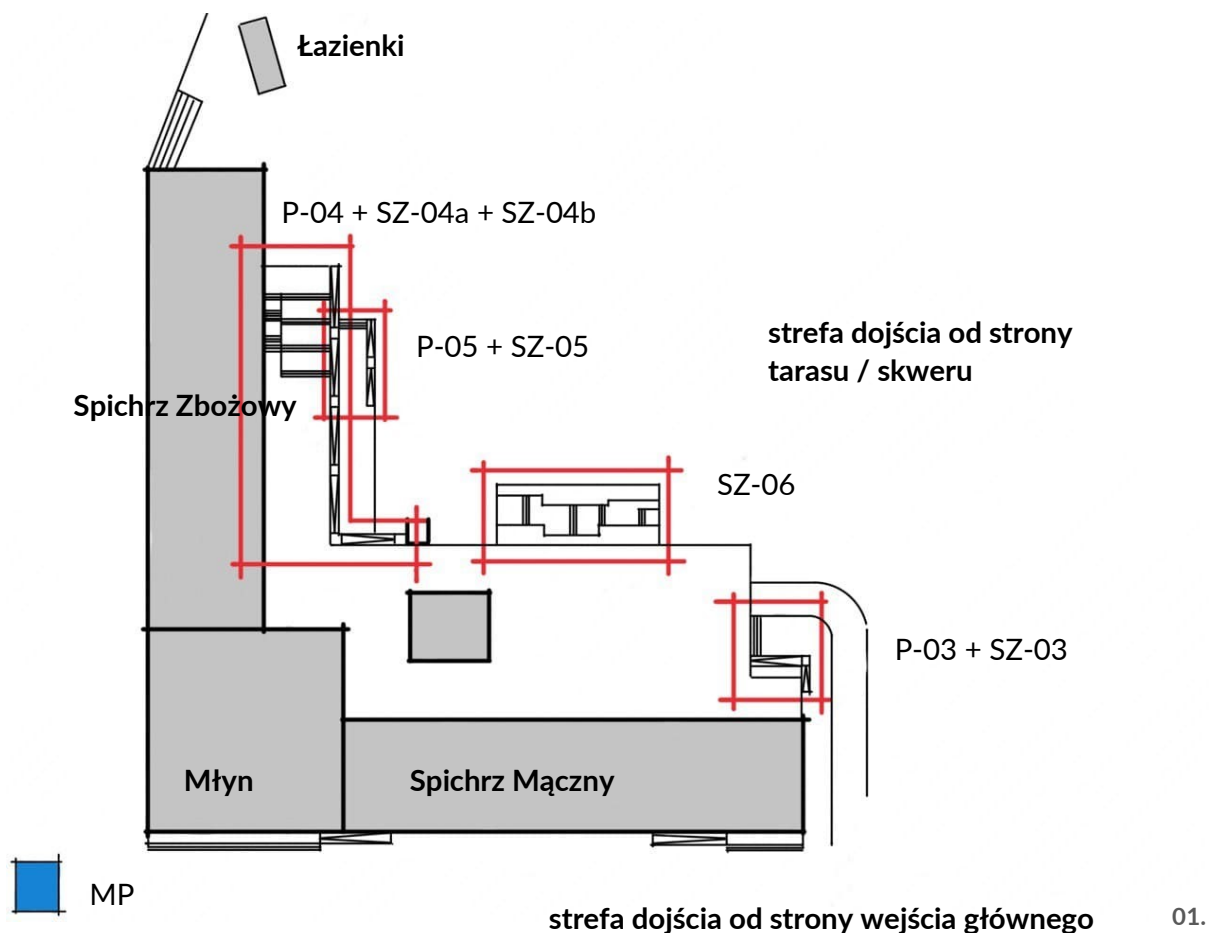
Stworzony przez nas raport jest w największym możliwym stopniu dostępny dla wszystkich użytkowników¹, dlatego jego forma jest ściśle określona:

- celowym zabiegiem jest wyrównanie tekstu do lewej strony (istotne m.in. dla osób z dysleksją),
- układ nagłówek odpowiada logicznemu porządkowi treści w dokumencie, stanowi też podstawę do nawigacji w nim (w wersji Word / PDF),
- materiał graficzny został opatrzony opisem alternatywnym (dla programów odczytu ekranów), przy czym, ponieważ stanowi on jedynie uzupełnienie tekstu opracowania, opisy te zostały maksymalnie uproszczone.

Z uwagi na specjalistyczny charakter opracowania w części opisów niemożliwe było uproszczenie przekazywanych komunikatów, dołożono jednak starań, by były one jak najbardziej zrozumiałe dla każdej osoby czytającej.

¹ W wersji cyfrowej: jako dokument Word i PDF.

Charakterystyka stanu istniejącego i wytyczne dla poprawy dostępności architektonicznej otoczenia Młynów Rothera

1. Komunikacja prywatna – miejsce postojowe dla osób z niepełnosprawnością (MP)

Przy budynku (w najbliższym sąsiedztwie wejścia głównego – drzwi DW-M-01 – wyznaczono jedno miejsce postojowe dla osób z niepełnosprawnością. W przypadku ogólnej ilości miejsc mniejszej od 6 (w tym przypadku wydaje się, że jest to jedyne miejsce postojowe) brak obowiązku wyznaczania miejsca dostępnego, przy czym zawsze rekomenduje się wyznaczenie przynajmniej jednego takiego miejsca.

Wg projektu na terenie znaleźć się ma w sumie 20 miejsc postojowych (18 zwykłych i 2 dla osób z niepełnosprawnościami – jest to liczba prawidłowa (dla ogólnej liczby miejsc od 16 do 40 wymagane są 2 miejsca dostępne).

Miejsce postojowe ma zbyt małą szerokość (wymiary miejsca: 3,55 x 5,53 m) – konieczne jest jego powiększenie do wymiarów co najmniej 3,60 x 5,00 m (por.: Załącznik – wytyczne dla dostępnych miejsc postojowych).

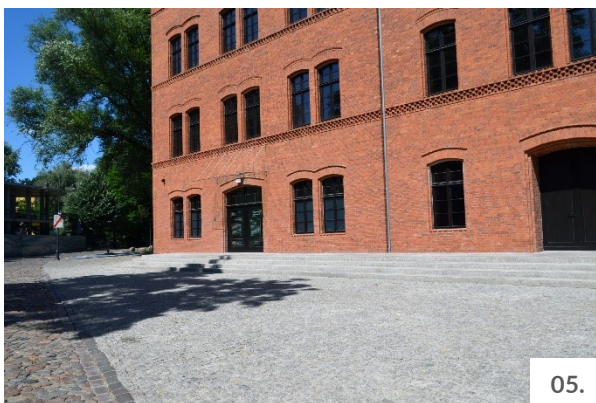
Miejsce zostało prawidłowo oznaczone kolorem niebieskim, znakiem pionowym i oznaczeniem poziomym. Z miejsca postojowego zapewniono wygodny dostęp do najbliższego ciągu pieszego, prowadzącego do budynku. Nawierzchnie miejsca postojowego i ciągu pieszego są w dobrym stanie technicznym (bez ubytków), jednak obydwie wykonano z kostki łupanej (fot. 02-03), przez co poruszanie się po nich może być trudne dla większości użytkowników – czek wózków, osób korzystających z pomocy ortopedycznych (lasek, kul, chodzików itp.) oraz osób z niepełnosprawnością wzroku i mających problemy z koncentracją (ryzyko potknięcia się i upadku). W miarę możliwości (prawdopodobnie wymagana może być zgoda konserwatora zabytków) zaleca się wymianę nawierzchni miejsca postojowego na gładką, równą i antypoślizgową (np. beton, asfalt) oraz wykonanie w obrębie dojścia do wejścia głównego tzw. szpilkostrady – pasa równej, gładkiej i antypoślizgowej nawierzchni. Poza miejscem postojowym dla osób z niepełnosprawnościami zalecane jest także wyznaczenie miejsc postojowych dla opiekunów z małymi dziećmi (miejsc rodzinnych).

2. Strefa dojścia do budynków

2.1. Dojście od strony wejścia głównego

04.

05.

Ciąg pieszy ma szerokość wystarczającą dla wygodnego poruszania się wózkiem i minięcia się dwóch użytkowników wózków lub osób z wózkami dziecięcymi (szerokość przekraczająca 1,80 m).

W obrębie dojścia brak systemów fakturowych i / lub oznaczeń kolorystycznych / strzałek kierunkowych, wyznaczających drogę do wejścia do budynku – zaleca się ich montaż (tzw. systemy wayfinding).

W obrębie dojścia do budynku brak barier architektonicznych (wysokich krawężników, stopni, uskoków przekraczających 20 mm). Nawierzchnia ciągu pieszego jest w dobrym stanie technicznym (bez ubytków), jednak została wykonana z materiałów, które mogą powodować trudności w poruszaniu się użytkowników wózków, osób z wózkami czy osób korzystających z pomocy ortopedycznych. Zaleca się wymianę nawierzchni na nową (gładką, równą,

antypoślizgową) na całej szerokości chodnika lub zapewnienie tzw. szpilkostrady: pasa równej, gładkiej nawierzchni o szerokości co najmniej 1,50 m (szerokość wystarczająca do minięcia się użytkownika_czki wózka z osobą chodzącą).

Wejście główne do budynku jest dość łatwe do odnalezienia (oznaczone opisami na szybach), jednak same budynki nie zostały wystarczająco czytelnie oznakowane. Zaleca się uzupełnienie oznaczeń (np. montaż dużej, skontrastowanej tablicy w strefach wejścia do budynków, informującej o tym, do jakiej części obiektów / do jakiej funkcji można się dostać poszczególnymi wejściami).

W strefie wejściowej wejścia głównego istnieje możliwość zaparkowania skutera / wózka dziecięcego.

2.2. Dojście od strony tarasu / skweru

Główny ciąg pieszy (wzdłuż skweru) ma odpowiednią szerokość, jednak alejki, prowadzące bezpośrednio do tarasu są zbyt wąskie dla wygodnego minięcia się osoby na wózku / osoby z wózkiem dziecięcym i pieszego (szerokość alejek: 1,40 m – fot. 06, 08). W miarę możliwości zaleca się ich poszerzenie do szerokości co najmniej 1,50 m (optymalnie do szerokości 1,80 m, zapewniającej możliwość wygodnego minięcia się dwóch użytkowników_czek wózków lub osób z wózkami dziecięcymi).

W obrębie dojścia brak systemów fakturowych i / lub oznaczeń kolorystycznych / strzałek kierunkowych, wyznaczających drogę do wejścia do budynku – zaleca się ich montaż (tzw. systemy wayfinding).

W obrębie dojścia do budynku brak barier architektonicznych (wysokich krawężników, stopni, uskoków przekraczających 20 mm). Nawierzchnia ciągu pieszego jest w dobrym stanie technicznym (bez ubytków), jednak została wykonana z materiałów, które mogą powodować

trudności w poruszaniu się użytkowników wózków, osób z wózkami czy osób korzystających z pomocy ortopedycznych. Zaleca się wymianę nawierzchni na nową (gładką, równą, antypoślizgową) na całej szerokości chodnika lub zapewnienie tzw. szpilkostrady: pasa równej, gładkiej nawierzchni o szerokości co najmniej 1,50 m (szerokość wystarczająca do minięcia się użytkownika wózka z osobą chodzącą).

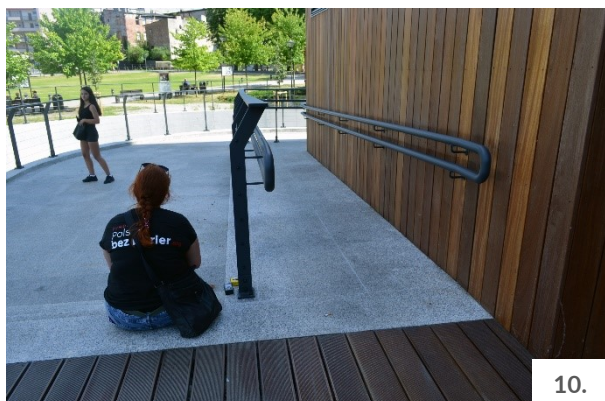
Podobnie, jak w przypadku wejścia głównego, wejście od strony tarasu (drzwi DW-M-03) jest dość łatwe do odnalezienia – oznaczone opisami na szybach – jednak same budynki nie zostały wystarczająco czytelnie oznakowane. Zaleca się uzupełnienie oznaczeń (np. montaż dużej, skontrastowanej tablicy w strefach wejścia do budynków, informującej o tym, do jakiej części obiektów / do jakiej funkcji można się dostać poszczególnymi wejściami).

W strefie wejściowej istnieje możliwość zaparkowania skutera / wózka dziecięcego.

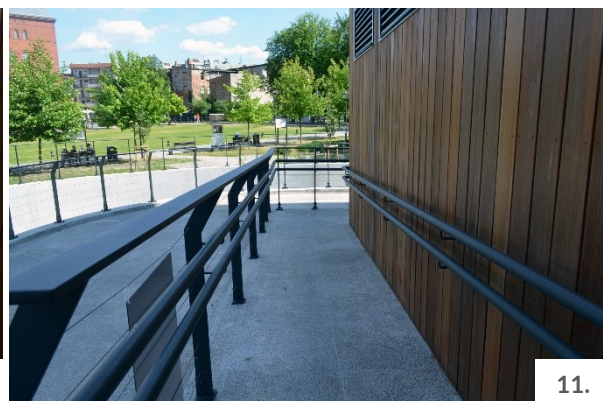
3. Komunikacja pionowa – pokonywanie zmian wysokości

3.1. Wejście na taras (od strony wjazdu do garażu)

3.1.1. Pochylnia P-03

10.

11.

Nachylenie pochylni jest zgodne z przepisami prawa. Szerokość obydwu biegów jest prawidłowa (nie mniejsza niż 1,20 m), podobnie długość spocznika, przy czym rozstaw elementów konstrukcji poręczy sprawia, że użytkowa długość spocznika między biegami jest zbyt mała (1,33 / 1,36 m zamiast wymaganych 1,40 m).

Długość pojedynczego biegu nie przekracza 9,00 m (pierwszy bieg ma długość 4,68 m, drugi – 6,30 m).

Pochylnia nie została wyposażona w obustronne elementy (krawężniki lub inne, równoważne), zapobiegające zsunięciu się kół wózka – nie spełnia więc wymagań prawa w tym zakresie (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 71). Konieczny jest montaż obustronnych elementów zabezpieczających przed zsunieniem się kół wózka o wysokości co najmniej 70 mm.

Odstęp pomiędzy poręczami jest prawidłowy (1,09 m), jednak wysokość ich montażu jest zbyt mała (odpowiednio 0,73 m i 0,89 m zamiast 0,75 m i 0,90 m). W miarę możliwości zaleca się korektę wysokości montażu pochwyty.

Odległość pochwyty od ścian i innych elementów jest prawidłowa a same pochwyty zostały odpowiednio przedłużone poza początek i koniec biegu pochylni (0,30 m) oraz zakończone w sposób zapewniający ich bezpieczne użytkowanie (fot. 10).

Poręcze są wygodne w użytkowaniu, chociaż ich średnica jest większa niż zalecana (50 mm zamiast 45 mm). Żadne elementy nie zawężają szerokości pochylni a przed jej początkiem i za końcem zapewniono odpowiednią przestrzeń manewrową.

3.1.2. Schody SZ-03

Schody poprowadzono w linii prostej. Ilość stopni w biegu jest odpowiednia (4), szerokość użytkowa biegu – prawidłowa.

Poszczególne stopnie w biegu mają różną wysokość (od 0,13 do 0,145 m). Jest to sytuacja niebezpieczna, mogąca powodować ryzyko potknięcia się i upadku użytkowników schodów, szczególnie – osób z niepełnosprawnością wzroku, mających problemy w poruszaniu się lub z koncentracją.

Schody o wysokości przekraczającej 0,50 m nie zostały wyposażone w balustradę (lub inny element zabezpieczający) o wysokości co najmniej 1,10 m. Zalecany jest montaż takich elementów. Schody nie zostały też wyposażone w obustronne poręcze (poręcz znajduje się tylko z jednej strony biegu – fot. 12) – zaleca się ich montaż. Dodatkowo zalecane jest montowanie poręczy schodów na dwóch wysokościach: 1,10 m oraz dodatkowej 0,75 m.

Pochwyty towarzyszące schodom nie zostały też prawidłowo przedłużone: przed początkiem i za końcem biegu pochwyty należy przedłużyć o 0,30 m i zakończyć w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie (np. poprzez wywinięcie ich końców w dół)

Poręcze są wystarczająco skontrastowane w stosunku do tła, nie są natomiast wygodne w użytkowaniu (bardzo szeroki, płaski pochwyty, niezapewniający wygodnego chwytu). Zalecana jest ich wymiana na nowe, o średnicy w przedziale 35-45 mm i okrągłym lub obłym kształcie pochwyty.

Stopnie schodów nie zostały oznaczone kontrastowo, mogą więc być trudne do zauważenia, szczególnie podczas poruszania się w kierunku „w dół” (fot. 13). Krawędzie pierwszego i ostatniego stopnia biegu schodów należy oznaczyć pasami w jednolitym, skontrastowanym z tłem kolorze, znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia.

3.2. Schody wzdłuż Spichrza Zbożowego

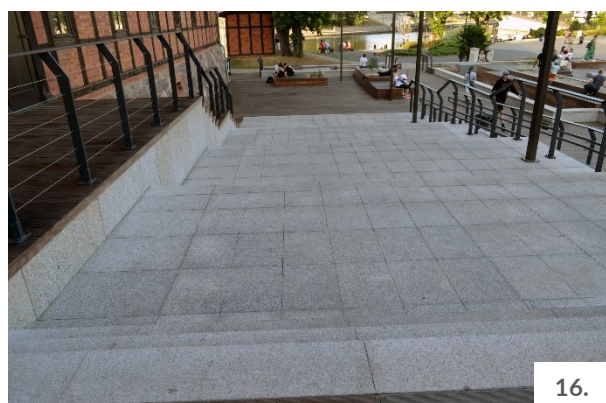
3.2.1. Schody SZ-04a (betonowe)

14.

15.

16.

17.

Schody poprowadzono w linii prostej. Ilość stopni w biegu jest odpowiednia (5 biegów po 3 stopnie), szerokość użytkowa biegu i spocznika prawidłowe.

Wszystkie stopnie w biegu mają taką samą szerokość i wysokość. Wysokość nie przekracza 0,15 m, jest więc prawidłowa, szerokość wynosi natomiast 0,33 m zamiast zalecanych 0,35 m. W miarę możliwości (jakakolwiek przebudowa strefy zewnętrznej) zalecana jest korekta szerokości stopni schodów.

Schody zostały wyposażone w balustradę zapewniającą bezpieczne użytkowanie o odpowiedniej wysokości, brak natomiast obustronnych poręczy (jest tylko jedna) – zaleca się montaż drugiej, umożliwiając użytkownikom wygodne i bezpieczne prawo- i lewostronne użytkowanie. Zalecane jest też montowanie poręczy schodów na dwóch wysokościach: 1,10 m oraz dodatkowej 0,75 m.

Szerokość biegu schodów przekracza 4,00 m (wynosi 5,92 m – fot. 15), w związku z czym powinny one zostać wyposażone w dodatkową balustradę pośrednią (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 296). Konieczny jest jej montaż.

Pochwyty nie zostały prawidłowo przedłużone (fot. 17). Przed początkiem i za końcem biegu pochwyty należy przedłużyć o 0,30 m i zakończyć w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie (np. poprzez wywinęcie ich końców w dół).

Poręcze są wystarczająco skonstrastowane w stosunku do tła, nie są natomiast wygodne w użytkowaniu (bardzo szeroki, płaski pochwyty, niezapewniający wygodnego chwytu – fot. 14). Zalecana jest ich wymiana na nowe, o średnicy w przedziale 35-45 mm i okrągłym lub obłym kształcie pochwyty.

Stopnie schodów nie zostały oznaczone kontrastowo, mogą więc być trudne do zauważenia, szczególnie podczas poruszania się w kierunku „w dół” (fot. 16). Krawędzie pierwszego i ostatniego stopnia biegu schodów należy oznaczyć pasami w jednolitym, skontrastowanym z tłem kolorze, znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia.

Stopnie schodów mają też noski (fot. 14), co może powodować utrudnienia w poruszaniu się po nich – szczególnie u osób z niepełnosprawnością wzroku, mających problemy w poruszaniu się lub z koncentracją. Konieczne jest ich usunięcie.

3.2.2. Schody SZ-04b (drewniane)

Schody poprowadzono w linii prostej. Ilość stopni w biegu jest odpowiednia (1 bieg z 3 stopniami i 2 biegi po 5 stopni), szerokość użytkowa biegu i spocznika prawidłowe. Poszczególne stopnie w biegu mają różną szerokość i wysokość (szerokość w dwóch biegach – 0,33 m, w jednym biegu 0,315 m, wysokość w dwóch biegach 0,16 m, w jednym biegu 0,15 m). Jest to sytuacja bardzo niebezpieczna, mogąca powodować ryzyko potknięcia się i upadku użytkowników schodów, szczególnie - osób z niepełnosprawnością wzroku, mających problemy w poruszaniu się lub z koncentracją. Dodatkowo wysokość stopnia przekracza zalecaną (0,16 m zamiast zalecanych 0,15 m) – może to powodować ryzyko potknięcia się i upadku użytkowników schodów, szczególnie - osób mających problemy w poruszaniu się i korzystających z pomocy ortopedycznych (lasek, kul itp.). Szerokość stopni jest z kolei zbyt mała (0,315 m i 0,33 m zamiast 0,35 m). W miarę możliwości zalecana jest korekta szerokości stopni schodów zewnętrznych.

Schody zostały wyposażone w balustradę zapewniającą bezpieczne użytkowanie o odpowiedniej wysokości, brak natomiast obustronnych poręczy (jest tylko jedna – fot. 18-19) – zaleca się montaż drugiej, umożliwiając użytkownikom wygodne i bezpieczne prawostronne i lewostronne użytkowanie. Zalecane jest też montowanie poręczy schodów na dwóch wysokościach: 1,10 m oraz dodatkowej 0,75 m.

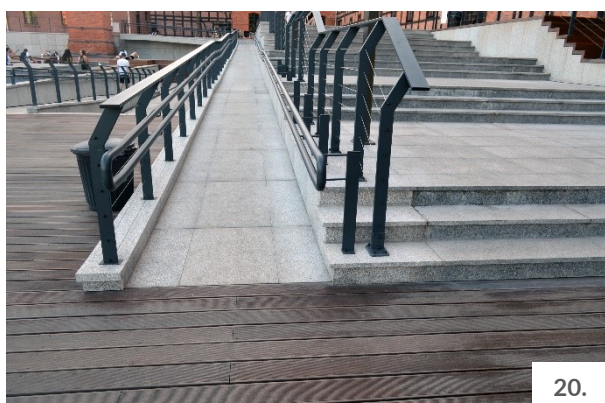
Pochwyty nie zostały prawidłowo przedłużone. Przed początkiem i za końcem biegu pochwyty należy przedłużyć o 0,30 m i zakończyć w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie (np. poprzez wywiniecie ich końców w dół).

Poręcze są wystarczająco skontrastowane w stosunku do tła, nie są natomiast wygodne w użytkowaniu (bardzo szeroki, płaski pochwyty, niezapewniający wygodnego chwytu – fot. 19). Zalecana jest ich wymiana na nowe, o średnicy w przedziale 35-45 mm i okrągłym lub obłym kształcie pochwyty.

Stopnie schodów nie zostały oznaczone kontrastowo, mogą więc być trudne do zauważenia, szczególnie podczas poruszania się w kierunku „w dół” (fot. 19). Konieczne jest oznaczenie krawędzi stopni: w biegach, które mają po 5 stopni wystarczające będzie oznaczenie pierwszego i ostatniego stopnia, w biegu o 3 stopniach – wszystkich stopni. Oznaczenie powinno zostać wykonane za pomocą pasów w jednolitym, skontrastowanym z tłem kolorze, znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia.

Stopnie krótkiego biegu mają też noski (fot. 18), co może powodować utrudnienia w poruszaniu się po nich – szczególnie u osób z niepełnosprawnością wzroku, mających problemy w poruszaniu się lub z koncentracją. Konieczne jest ich usunięcie.

3.2.3. Pochylnia P-04

Nachylenie pochylni jest zgodne z przepisami prawa (5% przy dopuszczalnym nachyleniu 6%). Szerokość pochylni jest prawidłowa (1,23 m), długość spoczników wzdłuż długich biegów również, jednak wymiary (długość i szerokość) spocznika, na którym następuje zmiana kierunku poruszania się po pochylni jest zbyt mała – nie spełnia wymagań prawa w tym zakresie (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 71). Konieczna jest przebudowa pochylni w taki sposób, by spocznik miał wymiary co najmniej 1,50 x 1,50 m.

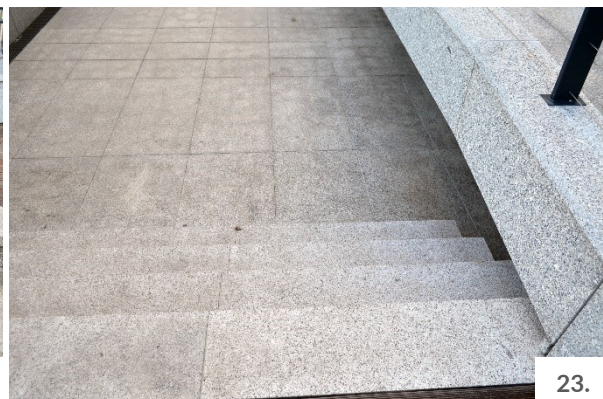
Długość pojedynczego biegu nie przekracza 9,00 m (najdłuższy bieg: 8,14 m). Pochylnia została wyposażona w obustronne elementy, zapobiegające zsunięciu się kół wózka. Odstęp pomiędzy poręczami jest prawidłowy. Wysokość montażu dolnego pochwyty minimalnie zbyt mała (0,73 m zamiast 0,75 m). Górny pochwyty zamontowany prawidłowo (0,90 m).

Odległość pochwyty od ścian i innych elementów jest prawidłowa (80 mm), pochwyty zostały przedłużone poza początek i koniec biegu pochylni i zakończone w sposób zapewniający ich bezpieczne użytkowanie.

Poręcze są wygodne w użytkowaniu, chociaż ich średnica jest większa niż zalecana (50 mm zamiast 45 mm). Żadne elementy nie zawężają szerokości pochylni a przed jej początkiem i za końcem zapewniono odpowiednią przestrzeń manewrową.

3.3. Zejście do toalet (na p.-1)

3.3.1. Schody SZ-05

Ilość stopni w biegu jest odpowiednia (4). Szerokość użytkowa biegu jest prawidłowa. Poszczególne stopnie w biegu mają różną wysokość (od 0,18 m do 0,21 m – pierwszy stopień od dołu jest zdecydowanie wyższy – fot. 22). Jest to sytuacja bardzo niebezpieczna, mogąca powodować ryzyko potknięcia się i upadku użytkowników schodów, szczególnie – osób z niepełnosprawnością wzroku, mających problemy w poruszaniu się lub z koncentracją. Wysokość stopni przekracza zalecaną (szczególnie – dolnego stopnia), co może powodować ryzyko potknięcia się i upadku użytkowników schodów, szczególnie – osób mających problemy w poruszaniu się i korzystających z pomocy ortopedycznych (lasek, kul itp.). Szerokość stopni jest z kolei minimalnie zbyt mała (0,34 m zamiast 0,35 m). Schody nie zostały wyposażone w balustradę (lub inny element zabezpieczający) o wysokości co najmniej 1,10 m. Konieczny jest montaż takich elementów. Równocześnie schody nie zostały wyposażone w poręcze – zaleca się ich montaż, po obu stronach biegu (zapewniających lewo- i prawostronne użytkowanie) oraz – w miarę możliwości – na dwóch wysokościach (1,10 m i 0,75 m). Stopnie schodów nie zostały oznaczone kontrastowo. Krawędzie pierwszego i ostatniego stopnia biegu schodów należy oznaczyć pasami w jednolitym, skontrastowanym z tłem kolorze, znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia. Dodatkowo, stopnie schodów mają noski, co może powodować utrudnienia w poruszaniu się po nich – szczególnie u osób z niepełnosprawnością wzroku, mających problemy w poruszaniu się lub z koncentracją. Konieczne jest ich usunięcie.

3.3.2. Pochylnia P-05

Nachylenie pochylni jest zgodne z przepisami prawa (5% przy dopuszczalnym nachyleniu 6%). Szerokość pochylni jest prawidłowa (1,31 m), długość spocznika zbyt mała (1,20 m) – pochylnia nie spełnia więc wymagań prawa w tym zakresie (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 70). Konieczna jest przebudowa pochylni w taki sposób, by spocznik miał długość co najmniej 1,40 m.

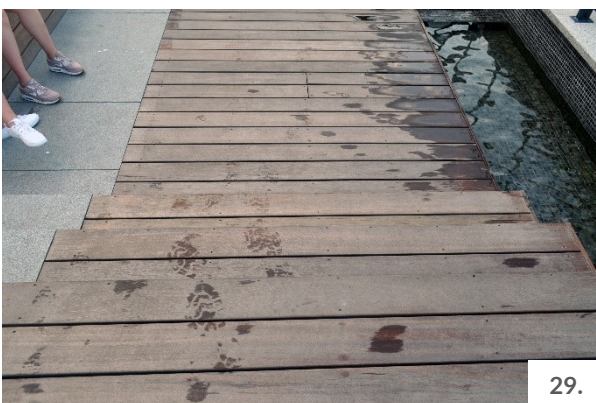
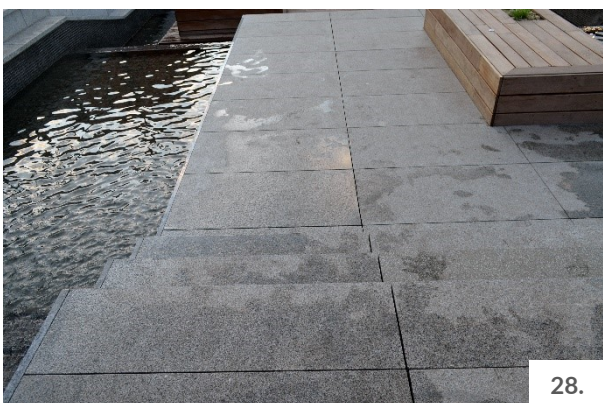
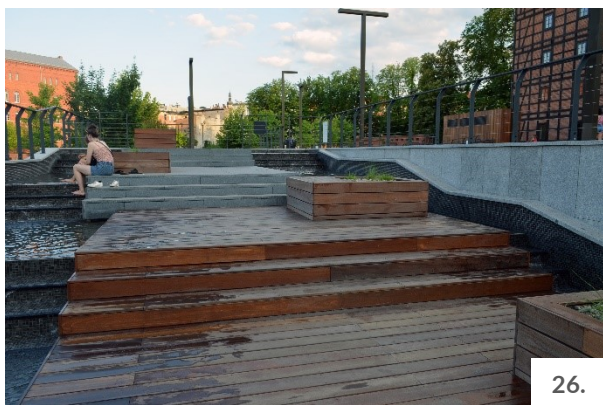
Długość pojedynczego biegu nie przekracza 9,00 m (bieg: 7,02 m). Pochylnia została wyposażona w obustronne elementy, zapobiegające zsunięciu się kół wózka.

Wysokość montażu pochwyty jest minimalnie zbyt mała (0,73 m zamiast 0,75 m i 0,89 m zamiast 0,90 m). Odstęp pomiędzy poręczami jest z kolei zbyt duży (1,12 m zamiast odstępu w przedziale 1,00-1,10 m) – nie spełnia wymagań prawa w tym zakresie (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 71). Zalecana jest korekta wysokości ich montażu i zapewnienie pochwyty w odległości od 1,00 do 1,10 m.

Odległość pochwyty od ścian i innych elementów jest prawidłowa (80 mm), pochwyty zostały przedłużone poza początek i koniec biegu pochylni i zakończone w sposób zapewniający ich bezpieczne użytkowanie.

Poręcze są wygodne w użytkowaniu, chociaż ich średnica jest większa niż zalecana (50 mm zamiast 45 mm). Żadne elementy nie zawężają szerokości pochylni a przed jej początkiem i za końcem zapewniono odpowiednią przestrzeń manewrową.

3.4. Schody – fontanna SZ-06

Schody stanowią element dekoracyjno-użytkowy: pełnią zarówno funkcję siedzisk jak i przestrzeni komunikacji.

Schody poprowadzono w linii prostej, ilość stopni w biegu jest odpowiednia, szerokość użytkowa biegów i spoczników (choć – z uwagi na układ schodów i fontanny – w każdym przypadku inna – fot. 26-27) – prawidłowe.

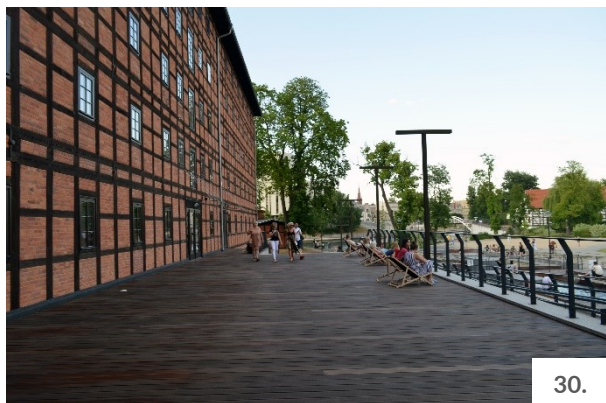
Poszczególne stopnie w biegu mają różną szerokość (od 0,335 m do 0,345 m) i wysokość (od 0,16 m do 0,17 m). Jest to sytuacja dość niebezpieczna, mogąca powodować ryzyko potknięcia się i upadku użytkowników schodów, szczególnie – osób z niepełnosprawnością wzroku, mających problemy w poruszaniu się lub z koncentracją i szczególnie w warunkach zamoczenia / zawilgocenia schodów).

Wysokość stopnia przekracza zalecaną (zalecana: 0,15 m) – może to powodować ryzyko potknięcia się i upadku użytkowników schodów, szczególnie - osób mających problemy w poruszaniu się i korzystających z pomocy ortopedycznych (lasek, kul itp.). Szerokość stopni jest z kolei zbyt mała (zalecana: 0,35 m).

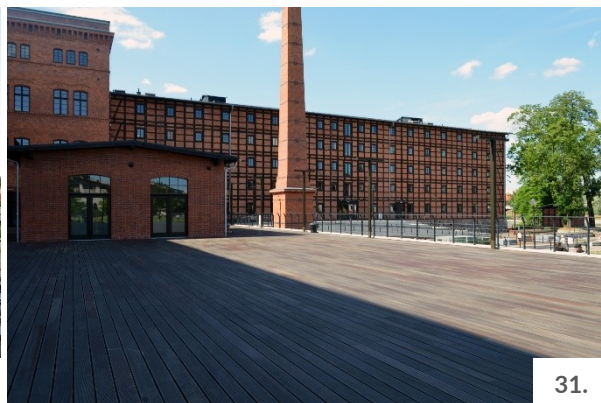
Schody nie zostały wyposażone w balustradę (lub inny element zabezpieczający) o wysokości co najmniej 1,10 m, nie zostały też wyposażone w poręcze.

Stopnie schodów nie zostały oznaczone kontrastowo, mogą więc być trudne do zauważenia, szczególnie podczas poruszania się w kierunku „w dół” (fot. 28-29). Zaleca się, by krawędzie wszystkich stopni każdego biegu schodów oznaczyć pasami w jednolitym, skonstrastowanym z tłem kolorze, znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia (wydaje się, że umiejętnie dobrane elementy kontrastowe nie obniżą poziomu estetycznego schodów i fontanny).

4. Taras

30.

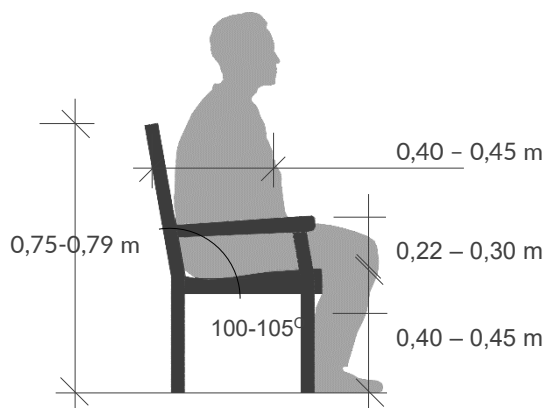
31.

Taras zewnętrzny, przylegający do wszystkich trzech budynków (Młyna, Spichrza Zbożowego i Spichrza Mącznego) – bardzo rozległy, bez zmian wysokości: stopni, uskoków i nierówności. Przestrzeń zapewnia swobodną możliwość przejścia / przejazdu i manewrowania wózkiem. Stosowane materiały wykończeniowe nie odbijają światła (nie powodują zjawiska olśnienia), posadzki mają właściwości antypoślizgowe również w warunkach zawilgocenia. Elewacje budynków i nawierzchnia tarasu zostały ze sobą wystarczająco skonstrastowane (fot. 30).

W czasie prowadzenia audytu w przestrzeni nie znajdowały się meble i elementy wyposażenia (docelowo, wg projektu, pojawić się ma na nim lekkie zadaszenie z białych żagli wspartych na stalowych słupach). Brak informacji o miejscach do siedzenia w obrębie tarasu, jednak, jeśli się pojawią, na etapie ich montażu należy zadbać o zapewnienie przestrzeni wystarczającej dla bezpiecznego i wygodnego poruszania się wózkiem. Minimalna szerokość przejść pomiędzy nimi powinna wynosić 1,20 m, przy czym zaleca się, aby w miarę możliwości szerokość ta

wynosiła co najmniej 1,80 m (szerokość wystarczająca do wygodnego minięcia się dwóch użytkowników_czek wózków).

Miejsca odpoczynku – jeśli się pojawiają – powinny być lokalizowane w taki sposób, by nie kolidowały z wyznaczonymi w obrębie pomieszczenia ciągami komunikacyjnymi. Konieczne jest wyposażenie miejsc odpoczynku w siedzisk z oparciami i podłokietnikami: co najmniej 1/3 miejsc siedzących powinna posiadać obustronne podłokietniki:

32.

Zalecane jest stosowanie miejsc o różnym układzie (krzesła i fotele / sofy, leżaki, miejsca ze stolikami i bez, miejsca siedzące usytuowane naprzeciwko siebie i oddalone od innych itp.).

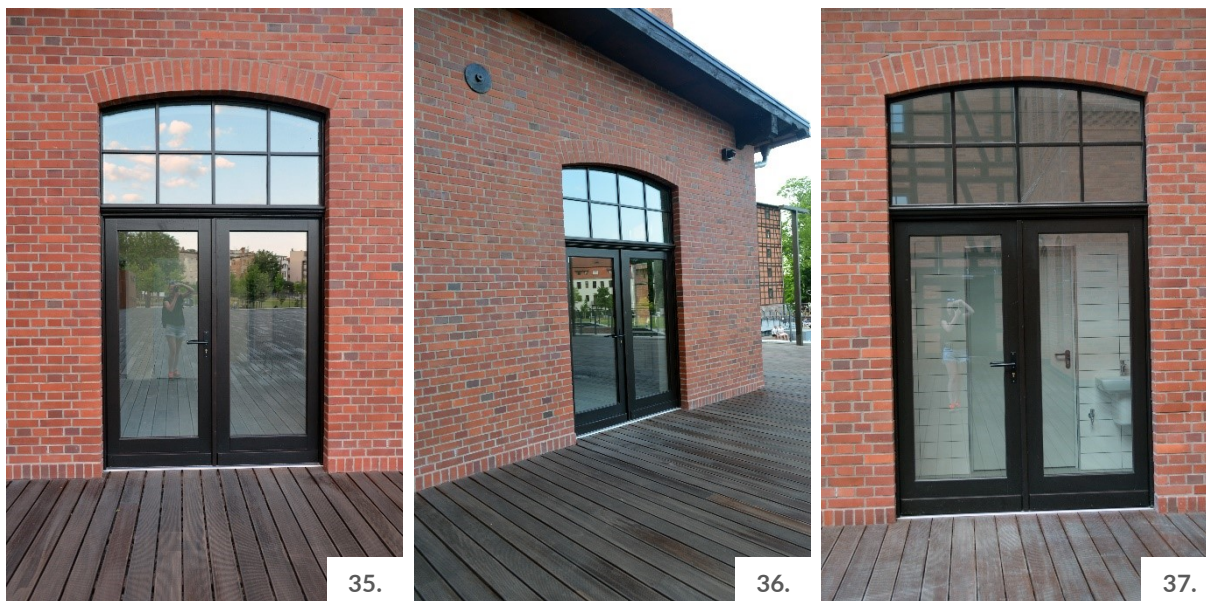
5. Kawiarnia

Kawiarnia / pijalnia piwa znajduje się w odbudowanym budynku dawnej kotłowni (fot. 30-31). Podczas prowadzenia prac audytowych wewnątrz było zamknięte – audytowi poddane zostały te strefy, które były dostępne.

5.1. Strefy wejściowe do budynku

Drzwi wejściowe po obydwu stronach budynku (fot. 33-34) mają odpowiednią szerokość (zapewniona została możliwość przejazdu wózkiem). Przed i za drzwiami zapewniono odpowiednią przestrzeń manewrową. Brak danych o wysokości progu (przy czym powinien on mieć wysokość nieprzekraczającą 10 mm, a jeśli nie jest to możliwe – do 20 mm).

Drzwi nie otwierają się automatycznie, brak informacji o sile potrzebnej do ich otwarcia. Szklane drzwi wejściowe nie zostały poprawnie oznaczone kontrastowo (fot.35-37), przez co mogą być trudne do zauważenia a w konsekwencji – niebezpieczne dla osób z niepełnosprawnością wzroku lub mających problem z koncentracją. Rekomenduje się oznaczenie przeszkleń pasami skontrastowanymi w stosunku do tła, znajdującymi się na wysokości: 1,30-1,40 m (pierwszy pas) oraz 0,90-1,00 m (drugi pas), przy czym zaleca się umieszczenie także dodatkowego pasa na wysokości 0,10-0,30 m, przydatnego dla osób patrzących pod nogi. Minimalna szerokość pasów powinna wynosić 0,10 m. W ich obrębie mogą być umieszczone znaki, symbole lub motywy graficzne. Konieczne jest zapewnienie kontrastu pasów i tła na poziomie min. LRV=60 w każdych warunkach oświetleniowych. Drzwi zostały wyposażone w duże, wygodne klamki, wygodne w obsłudze i niewymagające obrotu, zamontowane na odpowiedniej wysokości. Klamki nie zostały jednak wystarczająco skontrastowana w stosunku do barwy drzwi (fot. 35-37), przez co mogą być trudne do zauważenia dla osób z niepełnosprawnością wzroku i mających problemy z koncentracją. Zalecana jest jej wymiana klamek na nowe, skontrastowane z barwą skrzydła drzwi.

5.2. Wnętra

Podczas dobierania ostatecznych rozwiązań należy zwrócić uwagę na zapewnienie – niezależnie od układu stolików, krzeseł i innych elementów wyposażenia – na zapewnienie dostępności pomieszczenia.

Pomieszczenie powinno zostać zaaranżowane w sposób logiczny i przewidywalny, z wydzielonymi (w miarę możliwości kolorystycznie i fakturowo) ciągami komunikacyjnymi. Oświetlenie – naturalne i sztuczne – powinno równomiernie oświetlać całą jego powierzchnię a oświetlenie światłem sztucznym połączonych ze sobą pomieszczeń nie może wykazywać różnic natężenia, wywołujących zjawisko olśnienia przy przejściu między tymi pomieszczeniami. Meble i elementy wyposażenia (w tym stoły i siedziska) nie mogą zawęzić szerokości przejścia ani powodować utrudnień w poruszaniu się w obrębie obiektu. Stosowane materiały wykończeniowe podłóg powinny zapewniać stabilne oparcie i posiadać właściwości antypoślizgowe, również w warunkach zawilgocenia. Powinny być to również

materiały o podwyższonej odporności na ścieranie, nie powodujące przy tym hamowania kół wózka. Zalecane jest, aby wszystkie powierzchnie podłóg miały jednolitą barwę (bez wzorów) lub o wzorach o kontraście kolorystycznym nie większym niż LRV=20. Z kolei ściany i podłogi powinny być ze sobą skontrastowane na poziomie co najmniej LRV=30, a jeśli jest to niemożliwe, zaleca się stosowanie listew przypodłogowych lub cokołów w kontrastowym kolorze. Nie należy stosować powierzchni połyskliwych i błyszczących, które mogą powodować powstawanie zjawiska olśnienia dotyczy to również elementów wyposażenia (szczególnie elementy barów i lad nie powinny być wykonane z materiałów bardzo błyszczących, mogących powodować olśnienie wśród użytkowników).

Zaleca się zabezpieczenie ścian i narożników odbojami lub wysokimi listwami przypodłogowymi (do wysokości 0,30 m). Wszystkie stosowane wycieraczki, wykładziny i dywany (jeśli takie się pojawią) powinny mieć włókna o długości nie większej niż 15 mm. Należy również przymocować je trwale do podłoża, aby uniknąć podwijania się (co może powodować ryzyko potknięcia się i upadku).

Co najmniej 1/4 stolików powinna być dostępna dla użytkowników wózków – konieczne jest zapewnienie możliwości podjechania do stołu i wygodnego skorzystania z niego. Zaleca się stosowanie odsuwanych krzeseł zamiast stałych siedzisk oraz montaż stołów i blatów w taki sposób, by możliwe było podjechanie do nich wózkiem: konieczne jest zachowanie pod blatem przestrzeni na nogi o wymiarach nie mniejszych niż 0,70 m wysokości, 0,90 m szerokości i 0,60 m głębokości.

Zaleca się też, aby przynajmniej część ludy lub baru była obniżona – dla wygody osób niskiego wzrostu i użytkowników wózków – do wysokości 0,80 m na długości co najmniej 0,90 m. Pomiędzy stolikami oraz miejscami do siedzenia należy zapewnić możliwość dla wygodnego przejścia i przejazdu wózka: ciąg komunikacyjny o szerokości co najmniej 0,90 m oraz przestrzeń manewrowe o wymiarach 1,50 x 1,50 m.

Wszystkie kluczowe elementy (sztucce, menu, blat baru samoobsługowego, jeśli się pojawi) muszą znajdować się na wysokości dostępnej dla osoby siedzącej – w przedziale 0,80-1,10 m.

6. Łazienki

6.1. Strefa dojścia

38.

39.

Do budynku prowadzi utwardzona ścieżka – zbyt wąska dla wygodnego przejścia osoby na wózku / osoby z wózkiem dziecięcym i pieszego (szerokość dojścia: 1,35 m – fot. 38-39). W miarę możliwości zaleca się jej poszerzenie do szerokości co najmniej 1,50 m (optymalnie do

szerokości 1,80 m, zapewniającej możliwość wygodnego minięcia się dwóch użytkowników_czek wózków lub osób z wózkami dziecięcymi).

W obrębie dojścia brak systemów fakturowych i / lub oznaczeń kolorystycznych / strzałek kierunkowych, wyznaczających drogę do wejścia do budynku dawnych łazienek – zaleca się ich montaż (tzw. systemy wayfinding).

Nawierzchnia ciągu pieszego jest w dobrym stanie technicznym (bez ubytków), jednak została wykonana z materiałów, które mogą powodować trudności w poruszaniu się użytkowników wózków, osób z wózkami czy osób korzystających z pomocy ortopedycznych. Zaleca się wymianę nawierzchni na nową (gładką, równą, antypoślizgową). Dodatkowym utrudnieniem dla dużej grupy użytkowników_czek (szczególnie – osób poruszających się na wózkach) jest duży kąt nachylenia ścieżki (od 8 do 16%). Żeby strefa dojścia była dostępna dla wszystkich konieczne jest albo wypłaszczenie ścieżki (stworzenie nowej, o łagodniejszym przebiegu i kącie nachylenia nieprzekraczającym 5%) albo budowa pochylni, stanowiącej dla niej alternatywę.

6.2. Budynek

Budynek byłych łazienek ma zostać zaadaptowany na obiekt usługowy. W czasie prowadzenia audytu zamknięty.

Drzwi do budynku – pełne (fot. 38), o odpowiedniej szerokości przejścia (ok. 1,00 m – zapewniona została możliwość przejazdu wózkiem), nie otwierają się automatycznie. Przed drzwiami wejściowymi zapewniono odpowiednią przestrzeń manewrową (1,55 x 1,50 m). Brak danych o wysokości progu (przy czym powinien on mieć wysokość nieprzekraczającą 10 mm, a jeśli nie jest to możliwe – do 20 mm).

Drzwi wejściowe zostały wyposażone w dość dużą klamkę, zamontowaną na odpowiedniej wysokości (1,09 m) niewygodną w obsłudze z uwagi na dość odważny kształt (fot. 40), zamontowaną na odpowiedniej wysokości i skonstrastowaną w stosunku do barwy drzwi.

7. Strefa przejścia w kierunku przystani Bydgoszcz

7.1. Ciąg pieszy

Ciąg pieszy prowadzący w kierunku przejścia do Przystani ma odpowiednią szerokość, pozwalającą na swobodne mijanie się kilku osób, również użytkowników_czek wózków i osób z wózkami dziecięcymi (fot. 41).

W obrębie dojścia brak systemów fakturowych i / lub oznaczeń kolorystycznych / strzałek kierunkowych, wyznaczających drogę do wejścia do budynku – zaleca się ich montaż (tzw. systemy wayfinding).

Nawierzchnia ciągu pieszego jest w dobrym stanie technicznym (bez ubytków), jednak została wykonana z materiałów, które mogą powodować trudności w poruszaniu się użytkowników

wózków, osób z wózkami czy osób korzystających z pomocy ortopedycznych. Zaleca się wymianę nawierzchni na nową (gładką, równą, antypoślizgową) na całej szerokości chodnika lub zapewnienie tzw. szpilkostrady: pasa równej, gładkiej nawierzchni o szerokości co najmniej 1,50 m (szerokość wystarczająca do minięcia się użytkownika_czki wózka z osobą chodzącą). Dodatkowym utrudnieniem dla dużej grupy użytkowników_czek (szczególnie – osób poruszających się na wózkach) jest duży kąt nachylenia ścieżki (ok. 13%). Żeby strefa dojścia do przystani była dostępna dla wszystkich konieczne jest albo wy płaszczenie ciągu (stworzenie nowego, o łagodniejszym przebiegu i kącie nachylenia nieprzekraczającym 5%) albo budowa pochylni, stanowiącej dla niego alternatywę.

41.

42.

7.2. Schody

Na końcu ciągu znajdują się schody terenowe (fot. 42) o bardzo szerokim biegu. Ilość stopni w biegu jest odpowiednia (6). Poszczególne stopnie w biegu mają różną wysokość (od 0,19 m do 0,20 m). Wysokość stopni przekracza zalecaną (dla schodów zewnętrznych i terenowych 0,15 m), co może powodować ryzyko potknięcia się i upadku użytkowników schodów, szczególnie - osób mających problemy w poruszaniu się i korzystających z pomocy ortopedycznych (lasek, kul itp.). Szerokość stopni jest odpowiednia 0,38 m).

Schody nie zostały wyposażone w balustradę (lub inny element zabezpieczający) o wysokości co najmniej 1,10 m. Konieczny jest montaż takich elementów. Równocześnie schody nie zostały wyposażone w poręcze – zaleca się ich montaż, po obu stronach biegu (zapewniających lewo- i prawostronne użytkowanie) oraz – w miarę możliwości – na dwóch wysokościach (1,10 m i 0,75 m).

Stopnie schodów nie zostały oznaczone kontrastowo. Krawędzie pierwszego i ostatniego stopnia biegu schodów należy oznaczyć pasami w jednolitym, skontrastowanym z tłem kolorze, znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia.

Załącznik – wytyczne dla dostępnych miejsc postojowych

Liczbę i sposób urządzenia takich miejsc należy dostosować do wymagań ustalonych w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, z uwzględnieniem potrzebnej liczby miejsc, z których korzystają osoby z niepełnosprawnością², przy czym rekomenduje się:

całkowita liczba stanowisk	liczba stanowisk dostępnych
do 15	1 stanowisko
16 – 40	2 stanowiska
41 – 100	3 stanowiska
powyżej 100	4% ogólnej liczby stanowisk postojowych

Lokalizacja miejsca postojowego:

konieczne jest, aby dostępne miejsce postojowe było zlokalizowane w najbliższym sąsiedztwie wejścia do budynku, przy czym nie powinno ono znajdować się przy chodniku prowadzącym bezpośrednio do tego wejścia.

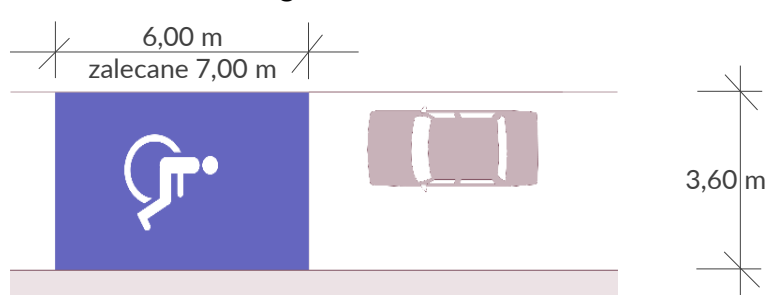
Wymiary dostępnych miejsc postojowych³:

Miejsce postojowe, towarzyszące budynkom użyteczności publicznej lub zamieszkania zbiorowego, musi spełniać określone prawem wymagania wymiarowe:

Parkowanie prostopadłe

Parkowanie równoległe

² Obwieszczenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2019 poz. 1065), § 18

³ Obwieszczenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2019 poz. 1065), §21

Zaleca się, aby – jeśli to możliwe – w przypadku parkowania równoległego wyznaczać miejsca postojowe o długości 7,00 m, z uwagi na coraz częstsze wykorzystywanie samochodów z tylną rampą lub podnośnikiem.

Szerokość miejsca postojowego może zostać zmniejszona z 3,60 m do 2,50 m w przypadku zapewnienia możliwości pełnego korzystania z przylegającego dojścia lub ciągu pieszo-jezdnego.

Nawierzchnia miejsc postojowych:

miejsce postojowe powinno posiadać równą, utwardzoną nawierzchnię o właściwościach antypoślizgowych, pozbawioną zmian poziomów i zjazdów w jego obrębie. Z miejsca postojowego należy zapewnić pozbawione krawężników i innych zmian poziomów wejście na ciąg pieszy – maksymalna dopuszczalna różnica poziomów wynosi 20 mm. Stanowiska postojowe i dojazdy manewrowe dla samochodów osobowych powinny mieć utwardzoną nawierzchnię, wyznaczoną ze spadkiem zapewniającym spływ wody, jednak spadek ten nie powinien przekraczać 2%, by nie powodował trudności podczas poruszania się na terenie stanowisk postojowych.

W obrębie miejsc postojowych i dojścia do nich nie należy stosować nawierzchni brukowanych wykonanych z kostki kamiennej – jest ona dopuszczalna jedynie w sytuacji, gdy stanowi element zabytkowej tkanki miejskiej. W przypadku odtwarzania nawierzchni należy stosować materiały gładkie i antypoślizgowe, dopasowane estetycznie do istniejącej nawierzchni.

Oznakowanie miejsc postojowych:

miejsce postojowe powinno być czytelnie oznakowane oznaczeniem poziomym (P-24) oraz znakiem pionowym (D-18 „parking”) wraz z tabliczką T-29 (informującą o miejscu przeznaczonym dla pojazdu samochodowego uprawnionej osoby z niepełnosprawnością oraz dla kierującego pojazdem przewożącego taką osobę). Zaleca się także, aby cały obszar miejsca postojowego oznaczony był kolorem niebieskim⁴.

Od lewej znaki: P-24, D-18, D-18b, T-29:

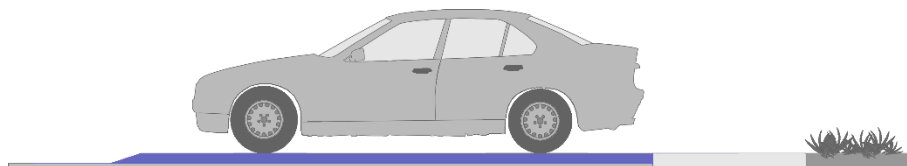
W obrębie parkingu powinny znajdować się czytelnie oznakowane i w pełni dostępne urządzenia do obsługi parkingu (parkometry, automaty biletowe), zlokalizowane jak najbliżej dostępnego miejsca postojowego. Zaleca się, aby wszystkie urządzenia kontrolne i barierki dostępu (jeśli takie mają się pojawić) miały możliwość obsługi bez konieczności wysiadania z samochodu.

⁴ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach, zał. 3. Szczegółowe warunki techniczne dla sygnałów drogowych i warunki ich umieszczania na drogach (Dz.U. 2003 nr 220 poz. 2181 z późn. zm.), § 52

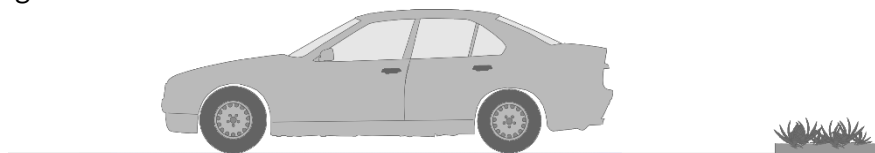
Stanowiska postojowe dla samochodów, z których korzystają osoby z niepełnosprawnością, powinny być sytuowane jedynie na poziomie terenu lub na kondygnacjach dostępnych dla wszystkich użytkowników z pochylni. Konieczne jest także zapewnienie dojścia / dojazdu do chodnika, jeśli ten znajduje się na innym poziomie niż miejsce postojowe, przy czym dojście do miejsca postojowego z chodnika nie może być prowadzone przez pasy ruchu samochodowego.

Dostęp do chodnika może zostać zapewniony poprzez:

- wyniesienie całości nawierzchni miejsca postojowego do wysokości sąsiadującego chodnika:

- obniżenie wysokości sąsiadującego chodnika do poziomu nawierzchni miejsca postojowego:

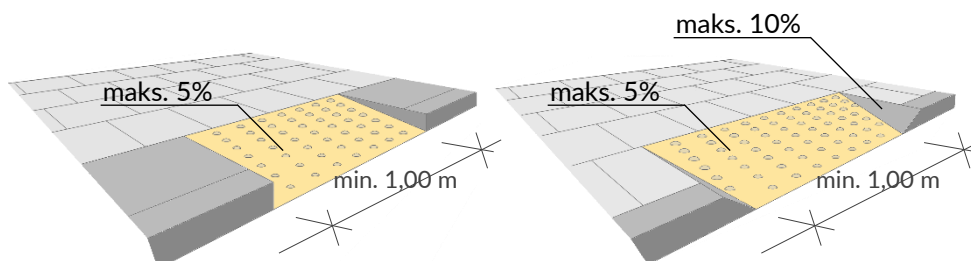
- obniżenie części sąsiadującego chodnika do poziomu nawierzchni miejsca postojowego:

- zastosowanie pochylni poza obrysem chodnika sąsiadującego:

- zastosowanie strefy obniżenia krawężnika:

Materiały referencyjne

Przepisy i normy

1. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. 2012 poz. 1169)
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. 1994 nr 89 poz. 414 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. 2019 poz. 1696)
4. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. 2020 poz. 961)
5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2002 nr 75 poz. 690 z późn. zm.)
6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach, zał. 3. Szczegółowe warunki techniczne dla sygnałów drogowych i warunki ich umieszczania na drogach (Dz.U. 2015 poz. 1314)
7. Norma ISO 21542:2011 Building construction – Accessibility and usability of the building Environment
8. Norma PN-EN 12464-1:2012 Światło i oświetlenie - Oświetlenie miejsc pracy - Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach
9. Norma PN-EN 81-70:2018-07 Przepisy bezpieczeństwa dotyczące budowy i instalowania dźwigów – Szczególne zastosowania dźwigów osobowych i towarowo-osobowych – Część 70: Dostępność dźwigów dla osób, w tym osób niepełnosprawnych

Standardy i wytyczne ogólnokrajowe i miejskie

1. B. Stępień, M. Kowalski, A. Mikołajczyk, M. Woźniak: *Łódzki Standard dostępności*, Spółdzielnia Fado, Łódź 2017, dostęp online: [Łódzki Standard dostępności \(publikacja internetowa\)](#)
2. P. Tota, M. Miśkowiec: *Standardy dostępności dla m.st. Warszawy*, Warszawa 2017, dostęp online: [Standardy dostępności dla m.st. Warszawy \(PDF 6,86 MB\)](#)
3. P. Tota, Fundacja Polska Bez Barrier: *Wrocławskie standardy dostępności przestrzeni miejskich*, Wrocław 2018, dostęp online: [Wrocławskie standardy dostępności przestrzeni miejskich \(PDF 4,87 MB\)](#)
4. P. Tota, Fundacja Polska Bez Barrier: *Wrocławskie standardy dostępności przestrzeni miejskich. Przestrzeń osiedlowa*, Wrocław 2018, dostęp online: [Wrocławskie standardy dostępności przestrzeni miejskich. Przestrzeń osiedlowa \(PDF 4,13 MB\)](#)
5. M. Wysocki i in.: *Standardy dostępności dla miasta Konina*, Centrum Projektowania Uniwersalnego, Politechnika Gdańska Wydział Architektury, Konin 2017, dostęp online: [Standardy dostępności dla Konina \(PDF 8,86 MB\)](#)
6. *Model dostępnej szkoły* – publikacja przygotowana w ramach projektów „Dostępna szkoła”, realizowanego przez partnerstwo Fundacji Fundusz Współpracy i Fundacji Instytut

Rozwoju Regionalnego, oraz projektu „Dostępna Szkoła – innowacyjne rozwiązania w kreowaniu przyjaznej przestrzeni edukacyjnej z uwzględnieniem potrzeb uczniów oraz otoczenia”, realizowanego przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego, Stowarzyszenie Młodych Lubuszan oraz Politechnikę Gdańską, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, oś priorytetowa IV: Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, działanie 4.1 Innowacje społeczne), dostęp online: [Model dostępnej szkoły \(PDF 2,91 MB\)](#)

7. *Standardy dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami uwzględniając koncepcję uniwersalnego projektowania – poradnik*, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Warszawa 2017, dostęp online: [Budowlane ABC \(publikacja internetowa\)](#)
8. *Wytyczne w zakresie realizacji zasady równych szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans dla kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020*, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa 2018, dostęp online: [Wytyczne \(PDF 275 KB\)](#)

Publikacje tematyczne

1. J. Bartnicka (red): *Kształtowanie przestrzeni publicznej z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami*, Wydawnictwo Pracowni Komputerowej Jacka Skalmierskiego, Gliwice 2011
2. J. Budny: *Dostosowanie budynków użyteczności publicznej – teoria i narzędzia*, Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, dostęp online: [Dostosowanie budynków użyteczności publicznej – teoria i narzędzia \(PDF 1,6 MB\)](#)
3. J. Budny: *Jak dostosować budynek*, Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, dostęp online: [Jak dostosować budynek \(publikacja internetowa\)](#)
4. P. Johnni, C. Thuresson: *Sztokholm miasto dla wszystkich. Wytyczne tworzenia dostępnego i funkcjonalnego otoczenia zewnętrznego. Program na rzecz otoczenia zewnętrznego*. Sztokholm 2010
5. K. Kowalski *Projektowanie bez barier – wytyczne*, Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, dostęp online: [Projektowanie bez barier – wytyczne \(PDF 7,20 MB\)](#)
6. K. Kowalski: *Mieszkanie dostępne dla osób z dysfunkcjami wzroku*, Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, dostęp online: [Mieszkanie dostępne dla osób z dysfunkcjami wzroku \(PDF 2,7 MB\)](#)
7. K. Kowalski: *Włącznik. Projektowanie bez barier*, Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, dostęp online: [Włącznik \(PDF 15,2 MB\)](#)
8. E. Nowak, J. Budny, K. Kowalski: *Mieszkanie dostępne dla osób z dysfunkcją narządu ruchu*, Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, dostęp online: [Mieszkanie dostępne dla osób z dysfunkcją narządu ruchu \(PDF 3,8 MB\)](#)
9. *Design Manual: Barrier Free Access 2008*, dostęp online: [Design Manual \(PDF 7,41 MB\)](#)
10. *Projektowanie i adaptacja przestrzeni do potrzeb osób niewidomych i słabowidzących*, Polski Związek Niewidomych, Warszawa 2016, dostęp online: [Projektowanie i adaptacja przestrzeni \(PDF 1,15 MB\)](#)
11. *Słabosłyszący w przestrzeni publicznej. Wytyczne dostępności*, Polska Fundacja Osób Słabosłyszących, dostęp online: [Słabosłyszący w przestrzeni publicznej \(PDF 527 KB\)](#)

Wykonanie badania dostępności:

✉ fundacja@polskabezbarier.org

f polskabezbarier.org

☎ +48 793 147 001

Audyt dostępności:

dr inż. arch. Paulina Tota-Stawarczyk

Małgorzata Kmiec

Opracowanie raportu:

dr inż. arch. Paulina Tota-Stawarczyk

Kraków - Warszawa, 2021